

GRAĐEVINSKO-ARHITEKTONSKI FAKULTET U NIŠU

1.1 O FAKULTETU

Gaditeljstvo, jedan od najstarijih vidova ljudske kreativnosti, stalno se razvijalo, kao posledica težnje ka stvaranju sve uspješnijih građevinskih i arhitektonskih objekata i prostora. I dok se arhitektura i umetnost zasnivaju na emocijama, u osnovi građevinarstva je racionalnost i realizacija objekata. *Arhitektura je umetnost oblikovanja prostora koja se izražava kroz građevinarstvo*, verovatno je najpotpunije obrazloženje neraskidive veze između tih disciplina. Projektovanje i izgradnja građevinskih i arhitektonskih objekata je lepa i izazovna delatnost, ali i vrlo odgovorna, jer je imperativ da njeno delo budu stabilni, funkcionalni, lepi i trajni objekti. Na Građevinsko-arhitektonskom fakultetu u Nišu se već skoro pola veka u tom duhu obrazuju stručnjaci osposobljeni za planiranje i uređenje naselja i gradova, za projektovanje i građenje zgrada, puteva, železnica, mostova, brana i drugih građevinskih i arhitektonskih objekata.

Stvarati u građevinarstvu ili arhitekturi znači stvarati dela sa potpisom, koja žive decenijama, pa i vekovima.

Na osnovu Zakona, Skupština SR Srbije na dan 18. maja 1960. godine donela je Odluku da se osnuje Tehnički fakultet u Nišu sa Građevinskim, Elektronskim, Mašinskim i Arhitektonskim odsekom, a docnije i Odsekom zaštite na radu. Prvih pet godina Tehnički fakultet je radio u sastavu Univerziteta u Beogradu, a prve studente primio je 1. oktobra 1960. godine.

Univerzitet u Nišu, kao zajednica svih fakulteta u Nišu, osnovan je 1965. godine. Nagli razvoj Tehničkog fakulteta uslovio je da se od postojećih odseka osnuju posebni fakulteti. Tako se od 1970. godine od postojećeg Građevinskog odseka Tehničkog fakulteta osniva Građevinski fakultet, a 2. februara 1998. godine Vlada Republike Srbije donosi Odluku i Građevinski fakultet menja naziv u Građevinsko-arhitektonski fakultet.

Trenutno na Građevinsko-arhitektonskom fakultetu u Nišu studira više od 1000 studenata koji se finansiraju iz budžeta i 186 samofinansirajućih studenata. Od osnivanja 1960. godine na Fakultetu je steklo diplomu diplomiranog inženjera preko 3000 studenata, a diplomu prvog stepena 301 student.

Na Fakultetu rade 92 nastavnika i saradnika, od toga 39 sa akademskim stepenom doktora nauka i 26 magistara nauka. Fakultetske delatnosti podržava i oko 40 stalno zaposlenih van nastave.

Fakultet je opremljen savremenim učilima, računskim centrom, brojnim laboratorijama i bibliotekom koja raspolaže sa 12.000 knjiga i značajnim brojem časopisa iz oblasti građevinarstva i arhitekture.

Fakultet je visokoškolska ustanova sa svojstvom pravnog lica u sastavu Univerziteta u Nišu (u daljem tekstu: Univerzitet), koja organizuje i izvodi akademske studijske programe na svim nivoima studija i razvija i realizuje naučni i stručni rad na polju tehničko-tehnoloških nauka i polju umetnosti, čiji je osnivač Republika Srbija.

Fakultet u skladu sa Zakonom može izvoditi specijalističke i strukovne studije i realizovati programe obrazovanja tokom čitavog života.

Na Fakultetu nije dozvoljeno političko, stranačko i versko organizovanje i delovanje.

Fakultet ima punu naučnu i obrazovnu autonomiju u skladu sa zakonom.

Prostor Fakulteta je nepovrediv, u skladu sa Zakonom.

Fakultet obavlja delatnost u svom sedištu.

Fakultet može obavljati delatnost i van sedišta, po pribavljenoj saglasnosti Vlade Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada).

Svim zaposlenima i studentima Fakulteta zagarantovana je sloboda obrazovnog i naučnog rada i stvaralaštva i širenje naučnih ideja.

Studenti Fakulteta imaju pravo na potpuno informisanje o ostvarivanju i načinu izvođenja nastave, ispita i pravilima studija.

Na fakultetu se stalno radi na poboljšanju kvaliteta i efikasnosti studiranja. Poslednjih godina se intenzivno radi na reformi nastavnog procesa u duhu Bolonjske deklaracije i novog Zakona o visokom obrazovanju. U nastavnom procesu se sve više primenjuju računari i video projekcije, kao drugi oblici savremenog izvođenja nastave.

U težnji da studenti još u toku školovanja rešavaju praktične zadatke, već je uohodana praksa da u okviru nastave na pojedinim predmetima rade konkretne zadatke u obliku konkursa, a svoje radove

izlažu i na fakultetu i široj javnosti. Studenti, nastavnici i saradnici neretko učestvuju i na opštim konkursima, gde najčešće osvajaju priznanja i nagrade.

Zapažene su i ostale aktivnosti studenata, kao što je učešće na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima sa prezentovanjem svojih radova, zatim stalno učešće na godišnjim manifestacijama *Građevinijada* i *Kongres studenata arhitekture*, na kojima osvajaju nagrade u sportu i znanju, kao i obavljanje stručne prakse učešćem u razmeni sa studentima iz drugih država preko studentskih asocijacija IAEST, IACES i td.

U cilju afirmacije struke, dodatnog obrazovanja i informisanja studenata, saradnika i nastavnika, kao i šire stručne javnosti, na Fakultetu se povremeno organizuju predavanja uglednih naučnih i stručnih radnika, naučni i stručni skupovi, prezentacije novih domaćih i inostranih proizvoda iz oblasti građevinarstva i arhitekture itd.

Sem kroz izradu magistarskih i doktorskih teza, na Fakultetu se naučni rad odvija i kroz uspešnu realizaciju naučno-istraživačkih projekata, koje finansiraju Ministarstvo za nauku i zaštitu životne sredine Vlade Republike Srbije, privredne organizacije i državne institucije.

Od osnivanja Fakultet neguje saradnju kako sa fakultetima i drugim institucijama u zemlji, tako i sa inostranim. Ova saradnja se realizuje pre svega kroz učešće nastavnika i saradnika na međunarodnim kongresima i simpozijumima, ali i kroz organizovanje seminara koje su vodili istaknuti svetski eksperti iz pojedinih oblasti, kao i kroz razmenu predavača, posle diplomaca i doktoranata. Sada se saradnja odvija u okviru međunarodnih *Tempus* projekata i projekata pod pokroviteljstvom nemačke fondacije DAAD. U ovim projektima, osim građevinskih i arhitektonskih fakulteta iz naše zemlje, učestvuju Arhitektonski fakultet, Građevinski fakultet i Institut za zemljotresno inženjerstvo i inženjersku seizmologiju iz Skoplja, Građevinsko-arhitektonski fakultet iz Tirane, arhitektonski fakulteti iz Sarajeva, Soluna, Graca i Antverpena, građevinski fakulteti iz Bohuma i Vajmara, Visoka tehnička škola iz Berlina itd.

Posebna aktivnost nastavnika i saradnika na rešavanju praktičnih zadataka iz oblasti građevinarstva i arhitekture odvija se preko organizacione jedinice Instituta za građevinarstvo i arhitekturu. Rad kao sinteza nauke i prakse, odvija se kroz izradu raznih projekata, studija, ekspertiza, tehničkih kontrola, laboratorijskih ispitivanja itd. u okviru 8 odeljenja, uz koja radi 10 laboratorija.

Po naučnoj i stručnoj kompetentnosti, kao i po složenosti i obimu rada, Institut je jedna od najjačih institucija ove vrste u jugoistočnoj Srbiji. Dugoročno saraduje sa više od 60 institucija, a u proteklom periodu je urađeno oko 7000 elaborata, po kojima su realizovani objekti u zemlji i u inostranstvu.

Značajan segment rada Fakulteta predstavlja izdavačka delatnost na objavljivanju udžbenika, monografija, zbirki zadataka i praktikuma. Fakultet izdaje nacionalni časopis "*Zbornik radova*", u kome se publikuju naučni radovi, pre svega nastavnika i saradnika Fakulteta. Svoje naučne radove nastavnici i saradnici redovno objavljuju i u *Svesci za građevinarstvo i arhitekturu* međunarodnog časopisa "*Facta universitatis*", u izdanju Univerziteta u Nišu. U časopisu "*Nauka+praksa*" objavljuju se rezultati naučnog i stručnog rada nastavnika i saradnika Fakulteta.

Kao istaknuta naučna i obrazovna institucija, Građevinsko-arhitektonski fakultet u Nišu je jasno opredeljen da i u narednom periodu zadrži značajno mesto u visokoškolskom obrazovnom sistemu zemlje, da uspešno doprinosi naučnoistraživačkoj delatnosti, da razvija nove ideje u graditeljskom i arhitektonskom izrazu, da teži proširenju saradnje sa drugim srodnim i privrednim institucijama. Osnovni cilj je dostizanje standarda evropskih fakulteta i ostvarivanje još boljih uslova za efikasno školovanje stručnjaka građevinske i arhitektonske struke.

